

HLAVNÁ POSTAVA ZÁCHRANÁR? – ďalšie súvislosti a riziká v záchranskej propedeutike

Prezentácia

Mgr. Juraj Sedláček, PhD., DiS.

Fakulta Zdravotníctva Trenčianskej Univerzity A. Dubčeka

KARLOVARSKÉ DNY PNP 2010

Celostátní kongres záchranných služeb

IV.Programový blok, *Grandhotel PUPP*, Karlovy Vary, 18. 2. 2010

<http://www.zachrankakv.cz/kongresy/>

O čo pôjde...

- ❖ BURN OUT v záchranárskej propedeutike nie je nový fenomén, ale...
- ❖ Spoločné znaky a niektoré ďalšie súvislosti
- ❖ Špecifiká v záchranárskej profesii:
 - A. v osobe záchranára
 - B. v povahe práce RLP, RZP a medicíny katastrof
- ❖ Kto má problém a prečo – ďalšie úskalia
- ❖ 1. DEŠTRUKCIA
- ❖ 2. OBJEKTNÝ VZŤAH – hľadanie a túžba
- ❖ 3. ILÚZIA – všetko má zmysel

BURN OUT a zmenená situácia...

- Zamestnanie – stále horšie prac.podmienky, vyššie nároky, zlý menežment
- Rodina – zlé finančné a bytové podmienky, partnerské problémy
- Spoločnosť – súťaživý charakter našej spoločnosti, falošný obraz úspechu

Zátěžové situácie a ich pôsobenie

- Stres
- Frustrácia
- Konflikty
- Trauma
- Kríza
- Deprivácia

- **Deštrukcia:**
sme ňou vždy nejako oslovení, a pohľad na ňu nás v dobrom či zlom fascinuje...

Čo sa deje?

Záchranár sa stretáva s deštrukciou pomocou svojej vlastnej deštruktivity: v pravom slova zmysle ničí ničenie, eliminuje proces eliminácie, poráža zlo iným zlom, ktoré dostáva do služieb dobra, teda života a slasti vzťahu k sebe samému, k ostatným

REAKCIE: psychická,
sociálna, telesná oblasť

2. Hľadanie a túžba po dosiahnutí objektného vzťahu

- Deštrukcia pôsobí magneticky (záchranár sa stáva spojencom pudu života, personifikuje ho)
- Záchranár je nútený prežívať šťastnú ilúziu:
„teraz má všetko zmysel“
- A práve on je ten silný, odvážny a rozhodný hrdina

Pomáhajúca profesia je v istom zmysle dominantnou profesiou psychologický fenomén

Čím viac je na vás chorý a postihnutý odkázaný, tým väčšiu mieru dominancie prežívate.

prof. Štrobl

To však vôbec nerieši problém vašej osobnosti ako takej

3. Ilúzia: teraz má všetko zmysel

Psychologické aspekty medicíny katastrof

- Vážne stavy
- Hromadné katastrofy
- Polytrauma
- Naliehavé detské výjazdy

Prahnutie po akcii má možnosť byť vybité:

- 1.obete
- 2.príbuzní
- 3.nažhavenosť
- 4.nabudenosť
- 5.skrytá agresivita

Syndróm pomáhajúcich

Psychologické aspekty
medicíny katastrof II.

- špecifická narcistická porucha
- niekedy nevedomá snaha riešiť svoju traumú odmietnutého dieťaťa, svoj hlad po uznaní, po empatickom porozumení a po vzájomnosti, ktorá sa nezrúti v dôsledku zlyhania či agresie.
- Narcistický „hlad“ po vd'ačnosti a obdivnej láske tých, ktorým sa pomáha je nenásytný.
- slabosť a bezmoc, otvorené priznanie emocionálnych problémov sa prijíma a podporuje len u druhých, zatiaľčo vlastný obraz seba musí naopak za každú cenu zostať zbavený týchto „škvŕn“

Schmidbauer

Okrem toho ďalšie úskalia...

- Problémy s nadriadeným
- Zneužitie výzvy
- Agresivita pacienta a napadnutie posádky
- Veľká zodpovednosť
- Prvý rok v práci
- Výjazdy k vážne chorým a zomierajúcim deťom

M O D E L

typického západočeského záchranára:

Svoje povolanie vykonáva vďaka svojej povahe, na práci ho baví pestrosť prípadov. Poteší ho každý prípad s dobrým koncom, kde bol naozaj užitočný, či práve niekoho úspešne zresuscitoval, a to najmä vďaka dobrej tímovej spolupráci. Vie že ľuďom pomáha ako nikto iný. Trápia a ubíjajú ho zneužitie výzvy, agresivita ľudí, najťažšie nesie výjazdy k vážne chorým alebo zomierajúcim deťom, s ktorými sa nevysporiadava ľahko. Veľmi si váži svojich kolegov, tí sú po náročnejších zásahoch prví, u ktorých hľadá pomoc, alebo medzi ktorými sa potrebuje vyrozprávať a celú akciu ešte raz zhodnotiť. Žije v neistote, privítal by najmä sociálne a výsluhové výhody. Má zlé skúsenosti s prístupom nadriadených. Najčastejšie si oddýchne pri športe, raz za rok ide na dovolenku k moru. Odreaguje sa pri prechádzke, väčšinou v prírode. Keby si mal vybrať iné zamestnanie, malo by humánne zameranie so službou druhým.

Leit motívy...

Záchranárska profesia si vyžaduje koncentráciu a sústredenie:

- v sanitke sa často musia potláčať pocity (=vedieť ich správne identifikovať), voľný priechod im treba dať v inej časti dňa, pri oddychu, ktorý sa tým stáva nesmierne dôležitý a mal by zahŕňať aj túto oblasť.
- poznanie a práca s väzbou DOI (deštrukcia – hľadanie objektného vzťahu – Ilúzia zmyslu)

...pre prácu treba mať nadšenie, ale:

Ten kto vyhorel, musel byť najskôr zaniatený,
a (ako svieca, alebo oheň v krbe) horieť.

V ý s k u m realizovaný na www.zzspk.cz a www.zachrankakv.cz, dotazníky

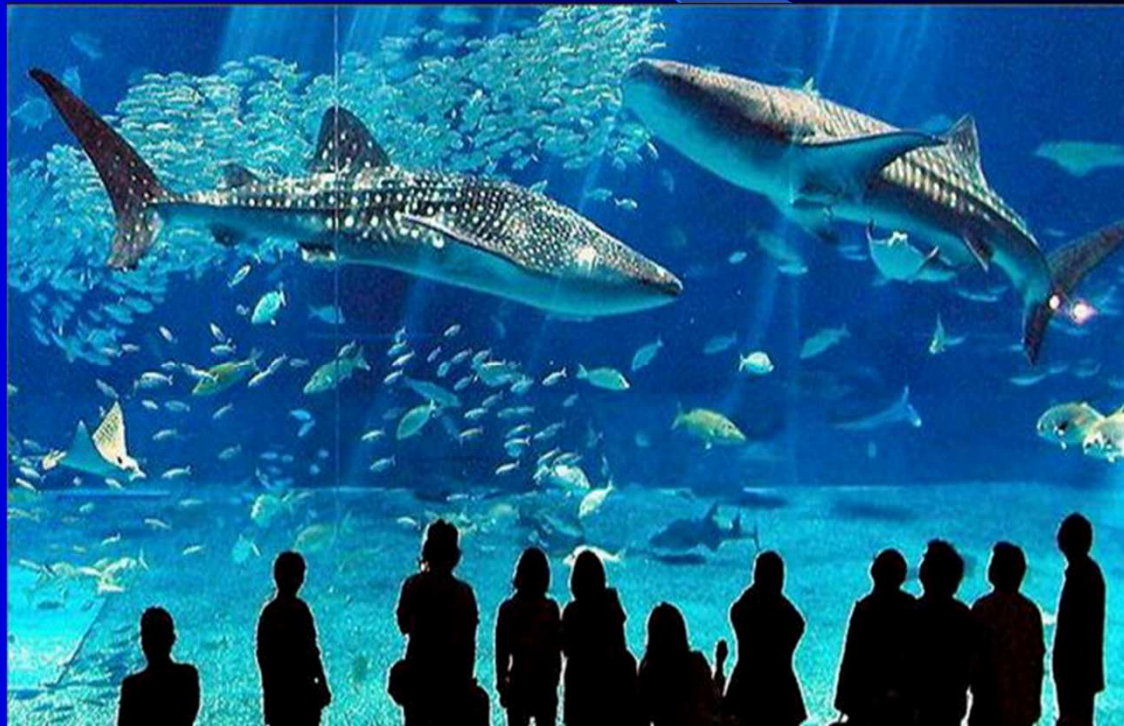
- 1. Na práci v ZS ako pozitívny faktor dominuje pestrosť prípadov (70% respondentov). Na 2.mieste vedomie, že osobne pomáham (35%). 3. Dynamika, rýchlosť, časopriestor (17%)
- 2. Záchranári najradšej spomínajú na všetky dobré a pozitívne vyriešené prípady: úspešná KPR, prípady so šťastným koncom
- 3. Kritériom pre prijatie na ZS by malo byť povaha (70%), schopnosť dobre riešiť konflikty (35%), schopnosť dlho a namáhavo pracovať (17%)
- 4. Na verejnosti sa nehovorí najmä o rizikách záchranskej profesie, psychickom strese, traume či sociálnom zabezpečení v budúcnosti.

- 5. Oddych po dennej, nočnej, ťažkej službe:

K.VARY: rodina,
relax, príroda,
stretnutia s ľuďmi

PLZEŇ: šport,
alkohol (!), príroda,
klúd a spánok

KATASTROFY:
tímová práca,
debata s kolegami,
bodka za ťažkou
službou, more

Motivácia k práci na RLP/RZP

- 6. Pomohlo by lepšie pracovné prostredie a celospoločenské uznanie. Priazeň nadriadených:
K.VARY – na výjazde v posádke;
PLZEŇ – vedenie a manažment riaditeľstva
- 7. Práca na ZZS je:
Zaujímavá – K.VARY, 70%
Možnosť jedinečne pomôcť druhým –
PLZEŇ, 50%
- 8. Demotivácia: vysoká zodpovednosť (50%),
nevďačná práca bez spätnej väzby (40%)

Bez akých osôb by bola práca v RLP/RZP ťažšia (otázka 9):

- ❖ *1. Kolektív v práci (45%)*
- ❖ *2. Kolega (22%)*
- ❖ *3. Manžel/-ka, partner/-ka (15%)*
- ❖ *4. Deti (15%)*

Obľúbené koníčky a oddych záchranárov(10):

1. Individuálny šport; 2. cestovanie, 3. Umenie a kultúra (K.VARY),
1. skupinový šport (PLZEŇ).

Aká iná profesia, ak nie ZZS (otázka 11) ?

- ❖ *1. v akejkol'vek*
- ❖ *2. neviem*
- ❖ *3. JIP, poľná nemocnica, vojsko*
- ❖ *4. v sociálnej a charitatívnej oblasti,*

práca s deťmi

ĎAKUJEM ZA VAŠU POZORNOSŤ!
materiály nájdete: www.upctn.sk/fz